

Universitätsbibliothek Wuppertal

Annæi Senecæ Tvm Rhetoris Tvm Philosophi Opera Omnia

Quid in eo contineatur sequens pagina indicabit

Seneca, Lucius Annaeus <Rhetor>

M.DC.XLVI., 1646

Controversiarum index

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1509](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1509)

non credidisti. ego verò non video. nox oboritur & crassa caligo. Habet hæc figura manifestius aliquid, non enim nariari res, sed agi videtur.

EPITAPHIVM M. ANNÆI SENECE.

CVra, labor, meritum, sumpti pro munere honores,
Ite alias post hæc sollicitare animas.
Me procul à vobis Deus euocat. ilicet actis
Rebus terrenis hospita terra vale.
Corpus auara tamen sollemnibus accipe saxis,
Namque animam cælo reddimus, ossa tibi.

M. ANNÆI SENECE
SVASORIVM
SYLLABVS.

- I. **D**ELIBERAT Alexander an Oceanum nauiger.
II. Trecenti Lacones contra Xerxen missi, cum
erecenti ex omni Græcia missi fugissent, deliberant an ipsi
fugiant.
III. Deliberat Agamemnon, an Iphigeniam immo-
let, negante Calchante, aliter nauigari potuisse.
IV. Deliberat Alexander Magnus an Babyloniam in-
eret, cum denunciatum esset illi responso auguris pericu-
lum.
V. Deliberant Athenienses, an trophæa Persica tol-
lant, Xerxe minante reditum se, nisi tollerentur.
VI. Deliberat Cicero an Antonium deprecetur.
VII. Deliberat Cicero; an permittente salutem Anto-
nio orationes suas comburat.
VIII. Deliberat Cicero an sua scripta comburat, pro-
mittente Antonio incolumitatem, si fecisset.

CONTROVERSIARVM INDEX.

LIBER I.

Liberi parentes alant, aut vinciantur.

- I. Duo fratres inter se dissidebant, alteri filius erat: pa-
trius

truuus in egestatem incidit, patre vetante adolescens illum aluit, ob hoc abdicatus, tacuit: adoptatus à patruo est. Patruus accepta hereditate locuples factus est: egere cepit pater: vetante patruo, aluit illum, abdicatur. Contradicitur.

Sacerdos casta è castis, pura è puris sit.

II. Quædam virgo à piratis capta, venit: empta à leone, & prostituta est. Venientes [ad se] exorabat stipem: militem qui ad se venerat cum exorare non posset, colluctantem, & vim inferentem occidit: Accusata, & absoluta, remissa ad suos est: petit sacerdotium. Contradicitur.

Incesta de saxo deiiciatur.

III. Incesta damnata, antequam deiiceretur de saxo, inuocauit Vestam: deiecta vixit: repetitur ad poenam.

Adulterum cum adultera qui deprehenderit dum utrumque corpus interficiat, sine fraude sit.

Liceat adulterium in matre & filia vindicare.

IV. Vir fortis in bello manus perdidit, deprehendit adulterum cum vxore, ex qua filium habebat: imperauit filio, vt occideret: Non occidit: adulter effugit, abdicat filium. Contradicitur.

Rapta raptoris mortem, aut indotatas nuptias optet.

V. Vna nocte quidam duas rapuit: altera mortem optat: altera nuptias.

*

V. Captus à piratis scripsit patri redemptionem. Non redimebatur. Archipiratæ filia eum iurare coegit, vt duceret se vxorem, si dimissus esset: iurauit. Relicto patre secuta est adolescentem: rediit ad patrem: duxit illam: orba incidit: pater imperat vt archipiratæ filiam dimittat, & orbam ducat: nolentem abdicat.

Liberi parentes alant aut vinciantur.

VII. Quidam alterum fratrem tyrannum occidit, alterum in adulterio deprehensum, deprecante patre ne faceret, interfecit. A piratis captus, scripsit patri de redemptione. Pater piratis epistolam scripsit: si præcidissent ei manus, duplum se daturum: piratæ illam dimiserunt: patrem egentem non alit.

Qui fortiter fecerit, militia vacet.

VIII. Ter fortiter agentem pater in acie, quarto volentem exire retinet; nolentem abdicat.

LIBRO II.

**

IX. Dives tres filios abdicauit: petit à paupere vnicum filium in adoptionem: Pauper dare vult; nolentem ire abdicat. Contradicatur. Et

Speciosum iuuenem dominus suus deprehendisse cum vxore in cubiculo testatus est, ob id vxorem suam dimisit hoc nomine, seruum pro adultero postulatum, dominus non defendebat; mulierem, quam petebat, præiudicium tuebatur. opus erat aliquo Colore, cum in cubiculo visa esset cum seruo à marito.

Vir & vxor intrauerunt, vt si quid alteri obrigisset, alter moreretur.

X. Vix peregrè profectus est: misit nuncium ad vxorem, qui diceret decessisse virum. vxor se præcipitavit; recreata, iubetur à patre relinquere virum, non vult: abdicatur.

Raptor, nisi suum & raptam patrem intra triginta dies exorauerit, pereat.

XI. Raptor raptæ patrem exorauit; suum non exorauit. Accusatur dementiæ.

Dementia sit actio.

XII. Abdicauit quidam filium. abdicatus se contulit ad meretricem, & ex illa sustulit filium: æger ad patrem misit: cum venisset, commendauit ei filium suum, & decessit, adoptauit puerum: ab altero pater filio accusatur dementiæ.

Ingrati sit actio.

XIII. Torta à tyranno vxor, nunquid de viri tyrannicidio sciret; perseuerauit negare. postea maritus eius tyrannum occidit: illam sterilitatis nomine dimisit, intra quinquennium non parientem. Ingrati actio est.

Dementia sit actio.

XIV. Quidam luxuriante filio luxuriani cepit: filius accusat patrem dementiæ.

XV. Qui

xv. Quidam, cum haberet formosam vxorem, peregrè profectus est: in viciniam mulieris peregrinus mercator commigravit: illam appellavit de stupro; adiecit preces. Negavit illa. Decessit mercator, testamento heredem omnibus bonis reliquit formosam, & adiecit elogion: *Pudicam repari*: Adit hereditatem; redit maritus: accusat adulterij ex suspicione.

LIBRO III.

**

xvi. Mortua quidam vxore ex qua duos filios habebat, duxit aliam. Alterum ex adolescentibus domj patricidij damnatum tradidit fratri puniendum: ille eum exarmato nauigio imposuit: delatus adolescens ad piratas, archipirata factus est. postea pater peregrè profectus captus est ab eo, & remissus in patriam, abdicat illum.

De moribus sit actio.

xvii. Popilium patricidij reum Cicero defendit; absolutus est, proscriptum Ciceronem, ab Antonio missus, occidit Popilium, & caput eius ad Antonium retulit. accusatur de moribus.

xviii. Ter abdicatus comprehensus est à patre, in secreta domus parte, medicamentum terens; interrogatus, quid esset; dixit, venenum, & velle se mori, & effudit. Accusatur patricidij.

Liberi parentes alant, aut vinciantur.

xix. Quidam cum haberet vxorem, & ex ea filium, peregrè profectus; & à piratis captus, scripsit de redemptione epistolas vxori & filio. Vxor stendo oculos amisit: Filium euntem ad redemptionem patris, alimenta poscit; non remanentem, alligari vult.

xx. Mortua quidam vxore, ex qua filium habebat, duxit aliam, sustulit ex ea filium. Habebat procuratorem in domo speciosum. Cum frequenter essent iurgia noueræ, & priuigni, iussit eum emigrare. Ille trans parietem habitationem conduxit. Rumor erat de adulterio procuratoris, & matris familiæ. Quodam tempore paterfamiliæ in cubiculo occisus inuentus est, vxor vulnerata, communis paries perfossus: puer iubetur percussorem cognoscere.

Ille procuratorem digito designauit; accusat filius procuratorem cædis; ille filium patricidii.

Dementia sit actio.

XXI. Tyrannus permisit seruis, vt dominis interemptis, dominabus suis nubant. Profugerunt principes ciuitatis. inter eos qui filium & filiam habebat, profectus est peregre: cum omnes serui dominas suas vitiaissent, seruis eius virginem serauit: occiso tyranno, reuersi sunt principes, in crucem seruos sustulerunt. Ille manumisit, & filiam collocauit. Accusatur dementia.

Proditionis sit actio.

XXII. Pater & filius imperium perierunt: Prælatu est patri filius. Bellum commisit cum hoste, captus est: missi sunt decem legati ad redimendum Imperatorem: Euntibus illis occurrit pater cum auro: dixit filium suum crucifixum, & sero aurum ad redemptionem tulisse. Illi peruenierunt ad crucifixum Imperatorem, quibus ille dixit: *Cætere proditorem.* Accusatur pater proditionis.

Rapta raptoris aut mortem, aut indotatas nuptias optet.

XXIII. Qui dicebatur raptor, negauit se rapuisse: iudicio victus, vult ducere: illa optionem petit.

LIB. IV.

Adulterum cum adultera qui deprehenderit, dum utrumque corpus interficiat, sine fraude sit.

Ingrati sit actio.

XXIV. Miltiades peculatus damnatus, in carcere alligatus decessit. Cimon filius eius, vt eum sepeliret, vicarium se pro corpore patris dedit. Callias fordidè diues natus, redemit eum à Republ. & pecuniam soluit: filiam ei suam ipse collocauit: quam ille deprehensam in adulterio, deprecante patre, occidit. Ingrati reus est.

Maiestatis læsa sit actio.

XXV. Flaminius Prætor inter cœnam à meretrice rogatus, quæ aiebat se nunquam decollari hominem vidisse, vnum ex damnatis occidit. Accusatur læsæ maiestatis.

Per vim metumque gesta non sint rata.

Pacta conuentiæque legibus, rata sunt.

Expt.

Expositum qui agnouerit, solutis alimentis recipiat.

xxvi. Quidam duos filios expositos sustulit, & educavit. quærenti patri naturali, pollicitus est se indicaturum ubi essent, si sibi alterum ex illis dedisset. Pactum interpositum est. reddit illi duos filios, repetit vnum.

Qui patrem pulsauerit, manus ei præcidantur.

xxvii. Tyrannus patrem in arcem cum duobus filiis accersit; imperauit adolescentibus vt patrem cæderent. Alter ex his præcipitauit se; alter cædit patrem. Postea in amicitiam tyranni acceptus, occiso tyranno, præmium accepit. at reus sit cæsi patris: petuntur manus eius: defendit pater.

De vi sit actio.

xxviii. Quidam duos filios sub nouerca amisit; dubia crudelitatis & veneni signa infecuta sunt. Tertium filium maternus auus rapuit, qui ad visendos nepotes ægros non fuerat admissus: quærenti patri per præconem dixit, apud se esse. Accusatur de vi.

Venefica torqueatur, donec conscius dicat.

xxix. Quidam mortua vxore, ex qua filium habebat, duxit aliam, & ex ea filiam sustulit: decessit adolescens: accusauit maritus nouercam veneficij: damnata cum torqueretur, dixit sibi consciam filiam esse. petitur ad supplicium puella, pater defendit.

LIB. V.

Iniuriarum sit actio.

xxx. Quidam cum haberet filium & diuitem inimicum, occisus & spoliatus inuentus est. Adolescens sordidatus diuitem sequebatur; eduxit eum in ius, & postulauit, si quid suspicaretur, accusaret se. Pauper ait, accusabo eum potero: & nihilominus sordidatus diuitem sequebatur. Cum peteret honores diues, repulsus est. Accusat iniuriarum pauperem.

Vir fortis, quod præmium volet, optet.

Si plures erunt, iudicio contendant.

xxxi. Pater & filius fortiter fecerunt. Petit pater à filio, vt sibi cederet, ille non vult; iudicio contendit;

vicit patrem; accipit premio statuas patris: pater ipsum abdicat.

Dementia sit actio.

xxxii. Bello civili quædam virum secuta est, cum in diuersa parte haberet patrem & fratrem, victis partibus suis, & occiso marito, venit ad patrem; non recepta in domum, dixit, quemadmodum tibi vis satisfaciam? ille respondit, Morere: suspendit se ante ianuam eius: Accusatur à filio dementiae.

Reipublica laesa sit actio.

xxxiii. Quidam expositos debilitabat, & debilitatos mendicare cogebat, ac mercedem exigebat ab eis. Reip. læsæ accusatur.

Læsa Religio sit actio.

xxxiv. Parrhasius pictor Atheniensis cum Philippus captiuus Olynthios venderet, emit vnum ex his senens; perduxit Athenas, torfit, & ad exemplar eius pinxit Promethea. Olynthius in tormentis perit. ille tabulam in templo Mineræ posuit; accusatur religionis læsæ.

Iniuriarum sit actio.

Fur concione prohibeatur.

xxxv. Quidam cum diuitem proditoris postulasset, noctu parietem eius effodit, & scrinium in quo erant misæ ab hostibus epistolæ, sustulit. damnatus est diues. Accusator concionari cum vellet, à magistratu prohibitus, agit iniuriarum.

EPITOMÆ DECLAMATIONVM SENECÆ.

LIBRO PRIMO.

Respondet hic liber secundo Declamationum qui
Controuersiarum primus est.

Liberi parentes alant, aut vinciantur.

Duo fratres dissidebant inter se, alteri filius erat. Patrus in egestatem incidit. Patre vetante, adolescens illum

illum aluit, ob hoc abdicatus, tacuit. Adoptatus à patruo est. Patruus, accepta hereditate, locuples factus est, egere cepit pater. Verante patruo, aluit illum adolescens. Abdicatur. contradicitur.

Sacerdos casta à castis, pura è puris sit.

II. Quædam virgo, à piratis capta, veniit. Empta à lenone & prostituta est. Venientes ad se exorabat stipem. Militem qui ad se venerat cum exorare non posset, eum luctantem, & vim inferre volentem occidit. Accusata, & reuerfa ad suos est. Petiit sacerdotium. Contradicatur.

Incesta, de saxo deiiciatur.

III. Incesti damnata antequam deiiceretur, Vestam inuocauit: delecta vixit. Repetitur ad pœnam. Contradicatur.

Adulterum cum adultera qui deprehenderit, dum vtrumque corpus interficiat, sine fraude sit.

Liceat adulterium, & in matre, & in filia, vindicare.

IV. Vir fortis in bello manus perdidit. Deprehendit adulterum cum vxore, ex qua filium adolescentem habebat. Imperauit filio, vt occideret. Non occidit. Adulter effugit: abdicat filium. Contradicatur.

Rapta raptoris aut mortem, aut indotatas nuptias petat.

V. Captus à piratris scripsit de redemptione. Non redimebatur. Archipiratæ filia cum iurare coegit vt duceret se vxorem, si dimissus esset. Iurauit ei. Relicto patre secuta est adolescentem. Duxit illam. Orba incidit. Pater imperat vt archipiratæ filiam dimittat & orbam ducat: Nolentem abdicat.

Liberi parentes alant aut vinciantur.

VI. Quidam alterum fratrem tyrannum, alterum in adulterio deprehensum, deprecante patre ne faceret, interfecit. A piratis captus scripsit patri de redemptione. Pater piratis epistolam misit, si præcidissent ei manus, duplam pecuniam se daturum. Piratæ illum dimiserunt. pater in egestatem incidit, petit alimenta. Negantem vult in vincula ducere.

Qui ter fortiter fecerit, militia vacet.

VII. Ter pater fortem in acie, quarto volentem exi-

se retinet, Nolentem abdicat.

LIB. II.

Respondet lib. 2. Controuers.

x. * Diues tres filios abdicauit. Petit à paupere vnicum in adoptionem. pauper dare non vult: Nolentem ire, abdicat. Contradicitur.

xi. Vir & vxor iurauerunt, vt si quid alteri accidisset, alter moreretur. Vir peregrè profectus est; misit nuntium vxori, qui diceret, se decessisse. Vxor se præcipitauit. Re-creata, iubetur à patre vitum relinquere. Non vult. Abdicatur.

xii. Abdicauit quidam filium. Abdicatus, se contulit ad meretricem, & ex illa sustulit filium. Ager ad patrem misit. Cum venisset, commendaui ei filium suum, & decessit. Pater post mortem illius in adoptionem recipit nepotem. Accusatur pater ab altero filio dementia.

Raptor nisi intra tricesimum diem ex suum & raptam patrem exorauerit, pereat.

xiii. Raptam patrem exorauit, suam non exorat. Reum fecit dementia.

Ingrati sit actio.

xiiii. Torra à tyranno vxor, nunquid de viri tyrannicidio sciret, perseueravit negare. Postea maritus eius tyrannum occidit. Intra quinquennium non patientem, sterilitatis nomine dimisit. Agit illa ingrati.

Dementia sit actio.

xv. Quidam luxuriante filio luxuriari cepit: accusatur à filio dementia.

xvi. Quidam cum haberet formosam vxorem, peregre profectus est. In viciniam mulieris peregrinus mercator commigravit: ter illam appellauit de stupro, adiecit precii. Negauit illa: Decessit negotiator; testamento omnium bonorum suorum reliquit formosam heredem. & adiecit Elogium, quia pudicam comperi. Adiit hereditatem. Redit maritus. Accusat adulterij vxorem ex suspicionem.

LIB. III.

Cæcus de publico mille denarios accipiat.

I. Decem adolescentes cum bona sua comedissent, fortiti sunt, ut cuius nomen exisset, ex pacto excæcicaretur, & acciperet mille denarios. Exiit fors cuiusdam. excæcatus est, petiit mille denarios: negantur.

II. Quidam filium accusauit parricidij. Aquis sententiis absolutum abdicat.

Cum filio tricenario pater patrimonium diuidat.

III. Quidam habuit filium frugi, & luxuriosum. Abdicat luxuriosum: frugi peregrè profectus est. Captus est à piratis, scripsit de redemptione patri. Patre cessante luxuriosus præuenit, & redemit. Rediit frugi. Adoptauit fratrem suum. Abdicat.

Seruatus contra seruatores nequaquam habeat actionem.

IV. Seruatus à filio, eum abdicat: Ille præscribit.

Rapta raptoris aut mortem aut indotatas nuptias petat.

V. Raptor postulat, ut rapta ducatur: pater non vult.

Damni illati sit actio.

VI. Quidam tyrannum ex arce fugientem cum persequeretur, in priuatam domum compulit. Incendit domum.

Tyrannus cum domo conflagrauit: præmio accepto, agit cum illo dominus damni.

Mala tractationis sit actio.

VII. Filio furenti, & sua membra lanianti, pater venenum dedit. Accusatur ab vxore malæ tractationis.

Qui cæcum & concursum fecerit, capitale sit.

VIII. Victa Olyntho, cum filio adolescente Olynthius senex Athenas venit. Athenienses omnibus ciuitatem Olynthi deiecerunt. Inuitatus ad cenam ab adolescente luxurioso, cum filio venit. Ibi cum de stupro filij mentio esset, pater profugit, filius retentus est: Pater flere ante domum cœpit: incensa est domus. Decem adolescentes perierunt, & filius Olynthij. Accusatur pater, quod cæcum concursumque fecerit.

ix. *Æger dominus petiit à seruo, vt sibi venenum daret. Non dedit. Cavit testamento vt ab heredibus crucifigeretur. Appellat seruus Tribunus.*

LIB. IV.

Iniuriarum sit actio.

i. *Quidam amissis tribus liberis, cum assideret sepulchro, à luxurioso adolescente in vicinos hortos deductus est, & detonsus. Coactus conuiuio interesse, mutata veste dimissus, iniuriarum agit.*

Sacerdos integer sit.

ii. *Metellus Pontifex, cum arderet Vestæ templum, dum Palladium rapit, oculos perdit: sacerdotium illi negatur.*

*Imprudens cædis damnatus, quinquennio exsulet.**Rapta raptoris mortem, aut indotatas nuptias optet.*

iii. *Cum quidam haberet filiam & filium, imprudens cædis damnatus, in exsilium abiit. Filia eius rapta est. Raptor ad patrem puellæ se contulit. Impetrauit ab illo, vt iuberet filiam nuptias optare, & epistolam daret ad filium, Fratre auctore, mortem optauit puella. Pater rediit, abdicat filium.*

Sepulchri violati sit actio.

iv. *Bellum cum esset in quadam ciuitate, vir fortis in acie, amissis armis, de sepulchro viri fortis arma sustulit: fortiter pugnavit, & reposuit. Præmiis accepto, accusatur sepulchri violati.*

v. *Abdicauit quidam filium. Abdicatus medicinæ studuit. Cum pater ægrotaret, & medici negarent posse sanari: sanauit. Reductus est patri, ægrotare nouerca cepit. Desperauerunt medici. Rogat pater filium, vt curet nouercam. Nolentem abdicat.*

Mala tractationis sit actio.

vi. *Quidam mortua uxore, quæ in partu perierat, duxit aliam; puerum rus misit. Ex illa subinde sustulit filium*

ium. Vtrumque puerum ruri educavit. Post longum tempus redierunt similes. Quærenti matri, vter eius esset, non indicavit. Accusatur ab ea malæ tractationis.

Tyrannicida præmium detur.

VII. In adulterio deprehensus à Tyranno, gladium extorsit à Tyranno, & occidit eum. Petiit præmium. Contradicitur.

Per vim metumque gesta, irrita sunt.

VIII. Bello ciuili pattonus victus & proscriptus, ad libertum confugit. Receptus est ab eo, & rogatus vt operas remitteret: Remisit. consignatione facta restitutus, exigit operas. Contradicitur.

LIB. V.

Inscripti malefici sit actio.

I. Quidam naufragio factò, amissis tribus liberis & vxore incendio domus suspendit se. Præcidit illi quidam ex prætereuntibus laqueum. À liberato reus fit.

**

II. Pauper cum haberet filium, & diuitem inimicum filiam habentem, peregrè profectus est. Rumor fuit de morte eius: filius cum diuite in gratiam rediit, & eius filiam duxit. Reuersus pater, cogit illum vxorem repudiate. Nolentem abdicat.

Mala tractationis sit actio.

III. Duos filios quidam pancratiastas instituit, & ad Olympiam eduxit. Cum compositi essent, vt simul pugnarent, accessit ad pugnantem pater, & ait, abdicaturum se si quis perdiderit. Commortui sunt iuuenes, & decreti sunt honores diuini. Reus pater fit malæ tractationis ab vxore.

Qui falsam testimonium dixerit, vinciantur apud eum in quem dixit.

XV. À duobus filiis profectus est cum vno pater. Adolefcens solus rediit. Accusatus est à fratre parricidii.

dij & damnatus. Diebus festis intercedentibus, pœna ex lege dilata est. Rediit pater. Accusauit damnatus fratrem falsi testimonij & obtinuit, & vinxit. Cogit pater, vt vinctum soluat: Nolentem abdicat.

Qui sciens damnatum dederit, reddat quadruplum: qui insciens, simplum.

v. Diues pauperem vicinum rogauit, vt sibi venderet arborem, quam sibi dicebat obstare. Pauper negauit: Diues incendit platanum cum qua & domus arsit. Pro arbore pollicetur quadruplum, pro domo simplum.

Impudicus concione prohibeatur.

vi. Adolescens speciosus sponsonem fecit, muliebris veste se exiturum in publicum: Processit. Raptus est ab adolescentibus decem. Accusauit illos de vi, & damnati sunt. Concione prohibitus à magistratu, reum facit iniuriæ.

Noctæ portas aperire in bello non liceat.

Imperator in bello summam potestatem habeat.

vii. Trecenti ab hoste captiui ad portas nocte veniunt. Imperator non aperuit. Ante portam occisi sunt. Imperator post victoriam, reus est læsæ Reipublicæ.

Competitori liceat in competitorem dicere.

viii. Tyrannus sub obligatione dominationem deposuit, vt si quis obiecisset tyrannidem, capite puniretur. Petiit magistratum, competitor contradicit.

LIB. VI.

**

i. Abdicato fratri, frater chirographum dedit, dimidiam se partem hæreditatis daturum, si non respondisset irato patri. Ille tacuit. Abdicatur alter à patre.

Exsulem testis & cibo inuare non liceat.

Impudentis cadis damnatus: quinquennio exsulet.

ii. Quidam cum filium & filiam haberet, imprudentis cædis damnatus, in exsilium profectus est. Solebat venire in possessionem vicinam finibus. Rescivit hoc filius:

caci-

caecidit villicum. Villicus exclusit patrem. Cœpit ire ad filiam. Accusata illa quod exulem recepisset, aduocato fratre absoluta est. Post quinquennium pater abdicat filium.

Maior frater diuidat patrimonium, minor eligat.

Liceat filium ex ancilla tollere.

III. Quidam cum haberet legitimum filium alium ex ancilla sustulit & decessit. Maior frater sic diuisit, vt totum patrimonium ex vna parte poneret, ex altera notham matrem. Minor elegit matrem, & accusat fratrem circumscriptionis.

Veneficij sit actio.

IV. Proscriptum vxor secuta est. Quodam tempore secreto poculum tenentem, interrogauit, quid esset. Ille dixit, venenum, & mori se velle. Rogauit illa vt partem sibi daret, & dixit se nolle sine illo viuere. Partem bibit, ipse, & partem vxori dedit: Perit illa sola. Testamento inuentus est maritus heres, restitutus arguitur veneficij.

Qui vim in iudicio fecerit, capite puniatur.

V. Missus Iphicrates aduersus Thracum regem, bis in acie victus, fœdus cum eo percussit, & filiam eius duxit vxorem. Cum Athenas redisset, & causam diceret, visi sunt circa iudicium quidam Thracum, cultris amati: & ipse reus gladium strinxit. Cum iudices citarentur ad iudicandum, palam absolutorias tulerunt sententias. Accusatur, quod vim in iudicio fecerit.

Veneficij sit actio.

VI. Quidam cum haberet vxorem, & ex ea filiam nubilem, indicauit vxori, cui eam collocaturus esset. Illa dixit: celerius morietur, quam illi nubat. Decessit puella ante diem nuptiarum, dubiis signis crudelitatis, & veneni. Torfit ancillam pater: dixit illa se nihil scire de veneno, sed de adulterio dominæ, & eius, cui collocaturus erat filiam. Accusauit vxorem veneficij, & adulterij.

Dementia sit actio.

VII. Quidam habebat duos filios: duxit vxorem. Alter ex adolescentibus cum ægrotaret, & in vltimis esset, medici dixerunt, animi vitium esse. Intrauit ad filium arieto gladio pater, & rogauit vt indicaret causam sibi

Ait, amare se nouercam. Cessit illi vxorem pater. Ab altero accusatur dementia.

VIII. Virgo Vestalis scripsit hunc versum:
Felices nupta! moriar, nisi nubere dulce est.
Rea est incesti.

Respondet libro 4. Declamationum.

LIB. VII.

**

Respondet Controu. 16.

I. Duobus filiis quidam superduxit nouercam. Alterum domi parricidij damnatum tradidit fratri puniendum: ille eum exarmato nauigio imposuit. Delatus adolescens ad piratas, archipirata factus est. Peregrinantem patrem cepit, & remisit. Reuersus pater, abdicat filium.

De moribus sit act. o.

Controu. 17.

II. Popilium parricidij reum Cicero defendit: Absolutus est. Proscriptum Ciceronem, ab Antonio missus, occidit, caput ad Antonium retulit. Accusatur de moribus.

Controu. 18.

III. Ter abdicatus, ter absolutus, comprehensus est in secreta domus parte à patre, medicamentum terens. Interrogatus à patre quid esset: Venenum; inquit, & se velle mori, & effudit. Accusatur parricidij.

Liberi parentes alant, aut vinciantur.

Controu. 19.

IV. Quidam habens vxorem & filium, peregrè profectus, in piratas incidit: scripsit vtrique de redemptione. Vxor flendo cœca facta est. Filium euntem ad redemptionem patris alimenta poscit. Non remanentem, alligare vult.

Controu. 20.

V. Quidam mortua vxore, quia priuignum habebat,

bat, duxit aliam. Sustulit ex ea filium. Habebat procuratorem speciosissimum. Cum sepe iurgarent, nouerca & priuignus, iussit eum à se migrare. Ille trans parietem habitationem conduxit. Rumor erat de adulterio matris, & procuratoris. Quodam tempore in cubiculo suo pater occisus est inuentus, vxor vulnerata, communis paries perfossus. Placuit propinquis quæri à filio quinquenni, qui vna dormierat, quem percussorem agnosceret. Ille procuratorem digito monstrauit. Et filius procuratorem accusat cædis: ille eum parricidij.

Dementia sit actio.

Controu. XXI.

VI. Tyrannus permisit seruis dominas suas rapere. Profugerunt principes ciuitatis: & simul qui habebat filium & filiam: cum omnes serui dominas vitiaissent, seruus eius virginem seruauit. Occiso tyranno, reuersi sunt principes. In cruces seruos sustulerunt. Ille manumisso filiam collocauit. Reus est à filio dementia.

Proditionis sit actio.

Controu. XXII.

VII. Pater & filius imperium petierunt: Prælatu est filius: Commisso prælio captus est. Missi sunt quadraginta legati ad Imperatorem redimendum. Occurrit euntibus pater, dixit: Sero attulisse aurum ad redemptionem, filium crucifixum esse. Illi peruenerunt: quibus imperator ex cruce dixit: *Cauete proditorem.* Reus sit pater proditionis.

Rapta raptoris aut mortem, aut indotatas nuptias optet.

Controu. XXIII.

VIII. Rapta producta, nuptias optauit. Iuuenis raptorem se negauit. Conuictus est. Illa optionem petiit, raptor contradicit.

LIB. VIII.

Magistratus de confessa sumat supplicium.

I. Amisso quadam viro cum duobus liberis, laqueo se suspendit. Incidit ei laqueum tertius filius. Cum sacrilegio facto, quæreretur sacrilegus: illa dixit magistratui, se fecisse sacrilegium. vult magistratus, tanquam de confessa, sumere supplicium. Filius contradicit.

II. Elij ab Atheniensibus Phidiam acceperunt, ut is Iouem Olympium faceret: pacto interposito, ut aut Phidiam aut centum talenta redderent. Ioue perfecto Elij Phidiam, aurum rapuisse dixerunt: & manus tanquam sacrilego præciderunt: truncatum Atheniensibus reddunt. Perunt Athenienses centum talenta. Contradicitur.

III. Duorum iuuenum pater vni vxorem dedit: quo peregre profecto, infamari ccepit socer in nurum, Maritus reuersus abduxit ancillam vxoris, & torfit. Illa laqueo in tormentis perit. Maritus incertus quæsierit, laqueo se suspendit. Imperat alteri filio pater, ut eandem ducat. Nolentem abdicat.

Homicida insepultus abiiciatur.

IV. Quidam se occidit. Peritur ut insepultus abiiciatur: Contradicitur.

Vir fortis præmium, quod volet, optet.

V. Abdicauit filium quidam: Ille tacuit. Fortiter fecit. Petit pro præmio ad patrem reditum: Pater contradicit. Pater postea fortiter fecit: Petit ad se filij reditum: filius contradicit.

Vitiata vitia toris aut mortem, aut indotatas nuptias optet.

VI. Diues pauperem de nuptiis filia interpellauit tertio. Ter pauper negauit. Profectus cum filia, naufragio expulsus est in diuitis fundum. Appellauit illum diues de nuptiis filia: Pauper tacuit; & fleuit. Diues nuptias fecit. Redierunt in urbem. Vult pauper ducere puellam ad magistratus. Diues contradicit.

LIB. IX.

Adulterum cum adultera qui deprehenderit dum utrumque corpus interficiat, sine fraude sit.

Ingrati sit actio.

Respondet lib. 5. Controu. xxiv.

X. Miltiades, peculatus damnatus, in carcere alligatus;

eus, decessit. Cimon filius eius, vt eum sepeliret, vicarium se pro patris corpore dedit. Callias diues, sordide natus, redemit eum à repub. & pecuniam soluit: eique filiam collocauit. Ille deprehensam in adulterio, deprecante patre, occidit vxorem. Ingrati reus est.

Maiestatis læsa sit actio.

Controu. xxv.

II. Flaminius Prætor Romanus inter cœnandum à meretrice rogatus, quæ aiebat nunquam se vidisse hominem decollari, vnum ex damnatis occidit. Accusatur læsæ maiestatis.

Per vim metâmq; gesta, non sint rata.

Pacta conuentâque legibus, rata sint.

Expositos qui agnouerit, solutus alimentis recipiat.

Controu. xxvi.

III. Quidam duos expositos sustulit, & educauit. Querenti patri naturali, pollicitus est, se indicaturum, vbi essent, si sibi alterum ex illis dedisset. Pactum interpositum est, reddit illi duos: repetit vnum.

Qui patrem pulsauerit, manus ei pracidantur.

Controu. xxvii.

IV. Tyrannus patrem cum duobus filiis in arcem accersit: Imperauit adolescentibus, vt patrem cæderent. Ex his alter præcipitavit se, alter cæcidit patrem. Post in amicitiam tyranni acceptus est. Occiso tyranno, præmium accepit. At reus fit cæsi patris. Petuntur eius manus: pater defendit.

De vi sit actio.

Controu. xxviii.

V. Quidam duos filios sub nouerca amisit, dubiis signis cruditatis & veneni. Tertium filium auus maternus rapuit: quod ad visendos nepotes ægros non fuerat admissus. Querenti patri, per præconem dixit, apud se esse. Accusat de vi.

Venefica torqueatur, donec confisos indicet.

Controu. xxix.

VI. Quidam mortua vxore, ex qua habebat filium, duxit aliam, & ex ea filiam sustulit. Veneficij damnata, dum torqueretur dixit, consciam filiam. Petitur ad supplicium puella. Pater defendit eam.

Iniuriarum sit actio.

Respondet Controversiæ xxx. Libro vii.

I. Quidam cum haberet filium & diuitem iniuriam, oculus & spoliatus inuentus est. Adolefcens fordidatus sequi diuitem cepit. Diues eduxit eum in ius, & postulauit, si quid suspicaretur, argueret. Adolefcens ait: Accusabo, cum potero. Diues petens honores, repulsus est. **Accusat iniuriarum pauperis filium.**

Viro sorti pramium sit. Si plures erunt, iudicio contendant.

Controu. xxxi.

II. Pater & filius fortiter fecerunt. Pater petit à filio, vt sibi cederet, ille noluit. Iudicio contenderunt. Vicit patrem: petit pramia statuas patri. Abdicatur. Contradicit.

Dementia sit actio.

Controu. xxxii.

III. Bello ciuili virum quædam secuta est, cum in diuersa parte haberet patrem & fratrem. Victis partibus suis, & occiso marito, venit ad patrem; à quo non recepta, ait patri, Quem admodum vis tibi satisfaciam? Ille respondit: Morere. suspendi se ante ianuam eius. Accusatur pater à filio dementia.

Reipublica læsa sit actio.

Controu. xxxiii.

IV. Quidam expositos educabat, & debilitatos mendicare cogebat, vt sibi mercedem referrent. Accusatur læsa Reipub.

Religionis læsa sit actio.

Controu. xxxiv.

V. Parrhasius pictor Atheniensis, cum Philippus captiuos Olynthios venderet, emit vnum senem: duxit Athenas, deinde torfit. Ad exemplum torti, Prometheus pinxit. Olynthius in tormentis periit, ille in templo Minervæ tabulam posuit. Accusatur læsa Religionis.

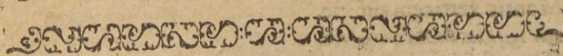
*Iniuriarum sit actio.**Fur concione prohibeatur.*

Controu. xxxv.

VI. Quidam cum diuitem accusasset prodicionis, noctu parietem domus eius perfodit, & scrinium, in quo missæ erant

erant ab hostibus literæ, sustulit. Damnatus est diues. Cum concionari vellet accusator, à magistratu prohibitus est. Agit iniuriarum.

GRÆCA

Quibus hiatus omnes expleantur, ut quæ accesserint, appareant.

SVASOR. I.

Ἰχθὺρ οἶο' πὲρ τε ρέοι μακρότεροι θεοῖσι.

Qualis erat sanguis manans è corpore Diuum.

Ἀντικυνησίση.

Vicissim irideat.

Διόνυσον

Bacchum

Κύριε, ὁ Ζεὺς τὴν μητέρα σου Σεμέλην ἰνδοτάτην εἶχε.

Domine, Iupiter matrem tuam Semelem indotatam habuit.

ΟΚΤΑΒΙΑ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑ ΑΝΤΩΝΙΩ.

Octavia & Minerva Antonio.

Τὸ τοῦ σου ἔση Σιμοῖς ἐδὲ Γρανίκος, εἴθε εἰ μήτε ἡγαθὸν ἴδω, σοὶ αὐτὸ ὑπερῶν ἐκεί.

Hic Oceanus Simois non est, neque Granicus, nisi quid erat, quod postremo loco succumberet.

Καὶ Δία εἴδο το μίγδόν ἐστίν ὅτι αὐτὸ μὲν καὶ πάντα, μετὰ δὲ αὐτὸ ἐγέν.

Et ipsum propterea maximum, quia quidem post omnia, post ipsum verò nihil.

Βέλεοδ' ἂν νεολαῖα παλαιοὺς ἡλίους; δύο Ελληνιστικαὶ ἦσαν ἐφε-

σώτες; οἱ δὲ ἐπὶ τῷ Παμφυλίῳ πελάγῳ τὴν ἐμπροσθεν πα-

ροδοκώδην ἀμπωσίαν; εἰ δὲ Εὐφρατὴς τ' ἐστὶν ἐστίν, ἐδὲ Ἰνδὸς

ἀλλ' ἐπὶ μυσηλίον, εἴτε φύσεως ὅμοιος, εἴτε περιστύλων συ-

χέοι, εἴτε ἡύεσις θεῶν ἰσώροτων ἐστίν, ἢ ἔ ἀπὸ αὐτῶν ὕδωρ.

Vultis ne ὁ Iuuenes plures soles? Duo præfecti Helle-

spontiacis lictoribus? Qui verò in mari Pamphili terminum

datum expectemus æstuarium vadosum? Neque Eu-

phrates hic est, neque Indus, sed arcanum quid, siue na-

turæ limes, siue antiquissimum Elementum, siue ortus

primorum Deorum est, vel simpliciter aqua.

Ἐπεὶ δὲ ἦν ναὺς ἐκ μίας φορέως, εἰς ἀνὰ βλάκας ἐνθα δὲ εἰς τὰς εἰ-

ρετάρας δύοσ.